

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 Mal 204530 24 Gž
Novi Travnik, 02.07.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Senada Begović, kao predsjednika vijeća, Mirjane Grubešić i Aide Pezer-Alić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.G. iz V., ... zastupan po punomoćniku Miri Blaž, odvjetniku iz Viteza, Stjepana Radića bb., protiv tužene Općine Vitez, koju zastupa Općinsko pravobranilaštvo Vitez, Ulica Stjepana Radića br. 1., radi naknade štete, vrijednost spora 186,00 KM, odlučujući po žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Mal 204530 22 Mal od 22.09.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 02.07.2024. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Mal 204530 22 Mal od 22.09.2023. godine.

Odbija se zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 240,00 KM kao neosnovan.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi: „Tuženica je dužna tužitelju isplatiti 180,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 28.02.2022. do isplate, kao i naknaditi mu troškove postupka sve u roku od 15 dana.“

Odbacuje se tužba tužitelja i ukidaju provedene radnje u dijelu tužbe po tužbenom zahtjevu koji glasi: „Tuženica je dužna tužitelju isplatiti 6,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 14.03.2022. do isplate, kao i naknaditi mu troškove postupka sve u roku od 15 dana.“

Obvezuje se tužitelj da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 720,00 KM u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude.

Protiv navedene presude žalbu je pravovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnoga postupka i pogrešne primjene materijalnoga prava s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje ili da se presuda preinači tako i tužbeni zahtjev usvoji uz nadoknadu svih troškova parničnoga postupka. U žalbi ističe da je imajući u vidu da je prvostupanjski sud odbio tužbeni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete od 180,00 KM, a koja predstavlja trošak tužitelja u upravnom postupku zbog nagrade punomoćniku za sastav prigovora, a odbacio tužbu zbog naknade štete od 6,00 KM koji predstavlja

administrativnu pristojbu, onda proizlazi da je dokazana uzročno posljedična sveza u odnosu na štetu za sastav prigovora, a da u odnosu na administrativnu pristojbu ta sveza ne postoji. Prvostupanjski sud u pobijanoj presudi navodi: „...potrebno je dokazati i da je nastala šteta za tužitelja koja se ogleda u umanjenju imovine, a što tužitelj u toku postupka nije dokazao, „...niti je na te okolnosti proveden bilo kakav dokaz...“. Dakle, po prvostupanjskom sudu nedostaje dokaz da bi se utvrdila činjenica visine štete. Ako je tomu tako, onda je prvostupanjski sud prije donošenja presude trebao konzultirati odredbe parničnoga postupka. Tako, odredba člana 53. stav 2, Zakona o parničnom postupku predviđa što mora sadržavati tužba, pa između ostaloga tužba mora sadržavati činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev, kao i dokaze kojima se utvrđuju te činjenice. Zatim, prema odredbi člana 62. ZPP-a, sud će nakon primitka tužbe početi pripreme za glavnu raspravu, a koje između ostalih obuhvaćaju i prethodno ispitivanje tužbe. Zatim, prema odredbi člana 66. ZPP-a sud će kad ustanovi da tužba ne sadrži elemente propisane članom 53. ZPP-a (u konkretnom slučaju po stajalištu prvostupanjskoga suda nedostatak dokaza), sud će radi otklanjanja tih nedostataka poduzete potrebne mjere radi njihova otklanjanja. U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je kod svoga stajališta o nedostatku dokaza trebao shodno odredbi člana 64. stav 1. ZPP-a donijeti odluku, te tužitelju vratiti tužbu kako bi je dopunio, uz navode što treba dopuniti, te odrediti rok za dopunu tužbe (član 336. stav 1. ZPP-a. Kod svog stajališta da tužba ne sadrži dokaze kojima bi se utvrdila visina tužbenoga zahtjeva, onda je razvidno da je prvostupanjski sud učinio povrede navedenih odredaba ZPP-a, zbog čega bi pobijana presuda bila nezakonita. Uzgredno postavlja se pitanje: Da li stranka treba dokazivati da plaća usluge punomoćniku koji je odvjetnik? Odgovor je: Ne treba. Kada sud dosuđuje troškove postupka nikada ne traži da stranka dokazuje da je odvjetniku izvršila plaćanje. Zašto? Zato što je odvjetnička djelatnost zakonski registrirana tako da ju obavljaju odvjetnici uz naplatu svojih usluga. Oni svoje usluge naplaćuju shodno Tarifi o nagradama i naknadi troškova postupka. Može doći do odstupanja od Tarife na način kada se stranka i odvjetnik sporazumiju, ali sudovi nisu vezani za taj sporazum, nego uvijek prigodom odmjeravanja troškova primjenjuju Tarifu. To je logično, jer može doći do zlorabe. Kada bi se morao podnositi dokaz o plaćenju naknadi za rad odvjetnika, onda bi odvjetnik i klijent mogli dogovoriti i daleko veći iznos od onoga kako je Tarifa predviđela, te onda sa tim dokazom tražiti spomenuti iznos od protivne stranke. Stoga nije potrebno dokazivati da stranka ima troškove nastale uslijed zastupanja po odvjetniku, a kod činjenica da postoji obavljena radnja od strane odvjetnika kao i Tarifa. S tim u svezi kako je sud mogao pobijanom presudom tuženoj dosuditi troškove postupka, a da tužena nije dokazala da je izvršila plaćanje istih svom zakonskom zastupniku. Čak u situaciji znanja da zakonski zastupnik nije registriran da pojedinačne usluge naplaćuje od tužene, a niti to naplaćuje. Nadalje, uopće nije potrebno znati da li je stranka za obavljene usluge platila odvjetnika, čak i ako nije platila, onda mu je dužna platiti, jer su tako predviđele zakonske odredbe. Ako je dužna platiti, onda taj dug za nju predstavlja štetu, Naime, da nije bilo nezakonite odluke organa tužene, ne bi bilo potrebe ni pisati prigovor na tu odluku. Tužitelj ovom tužbom nije tražio povrat administrativne pristojbe od 6,00 KM zato što smatra da istu nije trebao platiti. On je takvo stajalište isticao u upravnom postupku. Kako su upravni organi imali drugačije stajalište, onda tužitelj traži iznos od 6,00 KM kao štetu koju je pretrpio uslijed nezakonite odluke organa tuženice. Da organ tužene nije donio nezakonitu odluku, ne bi bilo prigovora tužitelja, a kako ne bi bilo prigovora, onda je razvidno da tužitelj ne bi imao ni izdatak od 6,00 KM na ime administrativne pristojbe na prigovor. Tužitelj nije podnosio neutemeljen prigovor. Dakle, iz svega navedenoga

razvidno je i pogrešna primjena materijalnoga prava kada se tužitelju ne priznaje šteta koju je isključivo prouzročila tužena. Umjesto da se na pravičan način tužitelj obešteti, pobijanom presudom se dodatno kažnjava sa stvarno nepostojećem troškovima postupka (zakonski zastupnik tužene ne naplaćuje konkretne usluge, a niti je registriran da to naplaćuje).

U odgovoru na žalbu tužena je navela da je žalba tužitelja neosnovana jer je pobijana presuda donesena u skladu sa pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju na koje je pravilno primjenjeno materijalno pravo. Pravilno je sud utvrdio da je tužitelj u toku postupka trebao dokazati da je šteta učinjena i da se šteta ogleda u umanjenju imovine tužitelja, što tužitelj ničim nije dokazao niti je priložio ijedan materijalni dokaz. Kako je tužitelja zastupao punomoćnik odvjetnik koji nije neuka stranka i isti zna što tužba treba sadržavati i koje dokaze provesti ukoliko želi dokazati tužbeni zahtjev, što nije učinio u toku postupka, to je sud pravilno utvrdio da tužbeni zahtjev u ovom predmetu nije niti osnovan niti dokazan. Tužena je predložila da se žalba odbije kao neosnovana i pobijana presuda potvrdi u cijelosti, uz dosudu troškova odgovora na žalbu u iznosu od 240,00 KM.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u onom dijelu u kome se žalbom pobija, u granicama razloga iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz stanja spisa i činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizilazi da se tužitelj putem svog punomoćnika obratio tuženoj Općini Vitez sa zahtjevom dana 28.12.2021. godine za pristup informacijama vezano za katastarske podatke o nekretnini upisanoj u posjedovnom listu 937 k.o. ..., a koji podaci su tužitelju bili potrebni za vođenje sudskog postupka. Rješenjem Općinskog načelnika tužene broj: UPI-01-1-02-5-34/22 od 16.02.2022. godine odbijen je zahtjev tužitelja kao neosnovan, a povodom prigovora tužitelja rješenjem Općinskog načelnika tužene broj: UPI-01-1-02-5-34/22 od 21.03.2022. godine udovoljeno je podnesenom zahtjevu i tužitelju dostavljene fotokopije Ugovora o darovanju i Ugovora o kupoprodaji nekretnina sa obrazloženjem da je na temelju pribavljenih informacija u postupku razmatranja prigovora utvrđeno da će tražena dokumentacija biti upotrebljena u svrhu sudskog postupka, odnosno da je naknadno utvrđen pravni osnov za dostavu informacija.

Iz sadržaja tužbe i navoda tužitelja u tijeku postupka pred prvostupanjskim sudom, može se zaključiti da je tužbeni zahtjev tužitelja usmjeren na naknadu štete zbog nezakonitog ili nepravilnog rada organa uprave tužene koja se ogleda u troškovima sastava prigovora tužitelja po punomoćniku odvjetniku na odbijajuću prvostupanjsku odluku tužene u visini od 180,00 KM i na plaćenu administrativnu taksu tuženoj za podneseni prigovor u visini od 6,00 KM.

Po nalaženju ovog suda, prvostupanjski sud je donio pravilnu odluku kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu štete u visini od 180,00 KM (stav 1. izreke pobijane presude), ali ne iz razloga koji su sadržani u obrazloženju te presude, već iz slijedećih razloga:

Naime, pod nezakonitim ili nepravilnim radom organa (tijela) lokalne samouprave (tužene općine) moglo bi se definirati postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu, kao i propuštanje postupanja u skladu za zakonskim i drugim propisima,

što se procjenjuje u svakom pojedinom slučaju. Za štetu učinjenu fizičkoj ili pravnoj osobi nezakonitim i nepravilnim radom njenih organa (tijela) tužena općina odgovara po principu objektivne odgovornost. Da bi se oštećenoj osobi mogla dosuditi naknada štete po ovom osnovu potrebno je utvrditi da je nezakonitim ili nepravilnim radom ili propuštanjem organa (tijela) tužene općine nastala šteta i da postoji uzročna veza između takve radnje odnosno propuštanja i nastale štete.

U konkretnom slučaju, po zahtjevu tužitelja - radi pristupa informacijama, pred organima (tijelima) tužene Općine Vitez vođen je upravni postupak koji je okončan donošenjem drugostupanjske odluke kojom je udovoljeno zahtjevu tužitelja nakon što su povodom prigovora tužitelja na odbijajuću prvostupanjsku odluku pribavljene potrebne informacije i utvrđen pravni osnov zahtjeva (traženi su katastarski podaci za nekretnine iz poblize označenog posjedovnog lista radi potrebe vođenja sudskog postupka). U ovakvom radu i postupanju organa (tijela) tužene Općine Vitez nema nezakonitosti niti nepravilnosti, niti je tužitelju takvim radom pričinjena bilo kakva šteta. Troškovi tužitelja koji su nastali u upravnom postupku pred tuženom Općinom Vitez podnošenjem prigovora na prvostupanjsku odbijajuću odluku po punomoćniku odvjetniku i plaćanjem administrativne takse na podneseni prigovor, ne predstavljaju štetu za koju bi odgovarala tužena Općina Vitez po principu objektivne odgovornosti odnosno zbog nezakonitog ili nepravilnog rada njenih organa (član 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima). Konačno, o troškovima koje je imala stranka u postupku koji je vođen i okončan pred organom uprave, ne može raspravljati sud u parničnom postupku po tužbi stranke.

Premda je zahtjev tužitelja za isplatu administrativne takse za podneseni prigovor prvostupanjski sud trebao također tretirati kao vid utužene štete i svojom odlukom odbiti i ovaj zahtjev kao neosnovan, ovaj sud nije smatrao za potrebno da povodom žalbe tužitelja preinačava prvostupanjsku presudu u ovom dijelu (stav 2. izreke), samo stoga što je tužba odbačena.

Neosnovani su navodi žalbe kojim se dovodi u pitanje odluka o troškovima kojom su dosuđeni troškovi tuženoj Općini Vitez koju je zastupalo općinsko pravobraniteljstvo (zastupnik po zakonu), jer ovi troškovi pripadaju tuženoj kao stranci sukladno odredbi člana 385. Zakona o parničnom postupku.

Kako nisu učinjene ni povrede procesne prirode, ovaj sud je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku odbio žalbu tužitelja kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Zahtjev tužene za naknadu troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 240,00 KM je odbijen kao neosnovan, jer ova radnja po ocjeni ovog suda nije bila potrebna za vođenje postupka.

Predsjednik vijeća
Senad Begović

